

Handläggare: Christina Lenander
Telefon: 08 508 33 001

Till
Utbildningsnämnden
2011-02-17

Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen angående Slutbetänkande från Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige – Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter. SOU 2010:70 Dnr: 001-2787/2010.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen ”Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter”
SOU 2010:70 Dnr.001-2787/2010
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tomas Persson
Direktör

Håkan Edman
Grundskolechef

Sammanfattning

Regeringen önskar synpunkter på förslagen i betänkandet om ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter. Delegationen lämnar förslag på inrättandet av en Kommission för de mänskliga rättigheterna samt förslag på utbildning, forskning och kunskapsutveckling. Delegationen föreslår att en utredning tillsätts för att se

över hur internationella överenskommelser kan införas i svensk lagstiftning samt en översyn av befintliga bidragssystem.

Utbildningsförvaltningen instämmer i delegationens förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom grundskoleavdelningen i samarbete med gymnasieavdelningen.

Bakgrund

Arbetsmarknadsdepartementets remiss (tidigare Integrations- och Jämställdhetsdepartementet) Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter (SOU 2010:70) har av kommunstyrelsen överlämnats till utbildningsnämnden för yttrande.

Regeringen beslutade den 9 mars 2006 att inrätta Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige för att med utgångspunkt i regeringens skrivelse "En nationell handlingsplan för de mänskliga rättigheterna 2006-2009" stödja det långsiktiga arbetet med att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Delegationen har även haft i uppdrag att lämna förslag på hur det fortsatta stödet kan erbjudas efter det att delegationen har avslutat sitt uppdrag.

Delegationens överväganden och förslag

I delegationens slutbetänkande beskrivs dels hur delegationen genomfört sina uppgifter av främjande natur, dels lämnas förslag med avseende på rättsligt skydd för de mänskliga rättigheterna, inrättandet av en nationell institution för de mänskliga rättigheterna, styrning och tillsyn, utbildning och kompetensutveckling, forskning och kunskapsutveckling samt det civila samhällets och näringslivets roll med avseende på de mänskliga rättigheterna. Syftet är att dessa förslag ska bilda en ny struktur för skydd av de mänskliga rättigheterna, där varje del förutsätter och stärker utvecklingen inom de övriga delarna. Förslagen ska bidra till att tydliggöra de mänskliga rättigheternas roll som en gemensam internationell och nationell värdegrund för samhället.

En utgångspunkt för delegationens arbete har varit att de mänskliga rättigheterna i internationella överenskommelser idag är bindande åtaganden för hela den offentliga sektorn. De utgör grundläggande normer för hur enskilda får bete sig mot varandra, alla har rätt att åtnjuta sina rättigheter men ingen får använda dem på ett sätt så de kränker andras rättigheter. Det är viktigt att skyddet utformas på ett sätt som är långsiktigt hållbart och som kan stå emot prövningar av olika slag.

Sverige har idag flera internationella åtaganden inom området mänskliga rättigheter inom ramen för EU, FN, Europarådet med flera. Delegationen föreslår att dessa åtaganden och överenskommelsers ställning i svensk lagstiftnings- och rättstillämpningsprocess bör utredas, för att förtydliga om flera konventioner kan inkorporeras i svensk lagstiftning. Syftet är att klargöra och förtydliga myndigheternas skyldighet att beakta de mänskliga rättigheterna, som redan gäller, genom att i författningstexter föra in dessa bestämmelser.

Delegationen föreslår, enligt Parisprinciperna och FN:s Wiendeklaration, att det ska inrättas en nationell institution; Kommissionen för de mänskliga rättigheterna. Kommissionen bör ha en oberoende ställning och ha till uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna, genom kontakter med internationella organisationer, föreslå författningsändringar, undersöka och rapportera om arbetet i Sverige och främja utbildning, forskning samt öka medvetenheten om de mänskliga rättigheterna i Sverige. Delegationen föreslår att Kommissionen inrättas utan dröjsmål.

Delegationen anser att den nya skollagen på ett föredömligt sätt skrivit in att skolorna skall förmedla och förankra de mänskliga rättigheterna samt utforma utbildningen i överensstämmelse med dessa. Delegationen föreslår att motsvarande skrivningar förs in i högskolelagen.

Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) bör få i uppdrag att utarbeta en strategi för långsiktig och systematisk utbildning om de mänskliga rättigheterna för statsanställda. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bör inbjudas till en aktiv dialog för att säkerställa att också kommun- och landstingsanställda erbjuds kompetensutveckling om de mänskliga rättigheterna.

Delegationen föreslår att Vetenskapsrådet i samarbete med andra utarbetar ett långsiktigt forskningsprogram om mänskliga rättigheter i Sverige. För detta behövs även att satsningar görs för att utveckla statistik, som grunddata för vidare forskning och uppföljning, så att utvecklingen kan redovisas för riksdagen.

Idag finns system för statligt stöd till organisationer inom det civila samhället som är verksamma inom olika områden. Delegationen föreslår att regeringen gör en översyn av befintliga bidragssystem i syfte att klargöra om de fungerar på ett tillfredställande sätt, eller om det behöver göras förändringar för att organisationerna ska ytterligare kunna bidra till främjandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Delegationen föreslår att regeringen bör översätta OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt omarbeta en tidigare handbok för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna respekteras i den svenska och utländska verksamheten.

Regeringen ska även genomföra åtgärder för att aktivt sprida den kommande internationella standarden för socialt ansvar, ISO 26000, och stimulera till att den används inom näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen instämmer i delegationens förslag vad gäller olika åtgärder till stöd för att främja och säkerställa skydd för de mänskliga rättigheterna. De olika förslagen bildar en helhet och en struktur, som tillsammans kan bidra till att de mänskliga rättigheternas roll stärks, som en gemensam internationell och nationell värdegrund för samhället.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter
SOU 2010:70 Dnr 001-2787/2010

Bilaga

Sammanfattning av remissen Ny struktur till skydd för mänskliga rättigheter.
SOU 2010:70 Dnr 001-2787/2010.